

Motion 5 : M. Sven Clement | Mme Taina Bofferding | M. Fred Keup | Mme Sam Tanson | Mme Diane Adehm | M. Marc Goergen | M. Gilles Roth, Ministre des Finances (intervention de M. Fred Keup) | Mme Diane Adehm

Vote sur la motion 5 (rejetée)

Motion 6 : M. Sven Clement | Mme Joëlle Welfring | Mme Taina Bofferding | M. Marc Spautz

Vote sur la motion 6 (rejetée)

Motion 7 : M. Sven Clement | Mme Sam Tanson (interventions de M. Sven Clement) | M. Marc Spautz | Mme Taina Bofferding | M. Sven Clement | Mme Corinne Cahen

Vote sur la motion 7 (rejetée)

Motion 8 : M. Franz Fayot | Mme Carole Hartmann | Mme Sam Tanson | M. Fred Keup | M. Marc Spautz

Vote sur la motion 8 (rejetée)

Motion 9 : M. David Wagner | M. Gusti Graas | M. Yves Cruchten | M. Sven Clement | M. Franz Fayot | M. Christophe Hansen | Mme Sam Tanson | M. Fernand Kartheiser

Vote sur la motion 9 (adoptée) (interventions de M. Meris Sehovic et Mme Françoise Kemp)

Motion 10 : M. Fernand Kartheiser | M. Franz Fayot | M. Gusti Graas | Mme Sam Tanson (intervention de M. Gusti Graas) | M. Christophe Hansen | M. David Wagner | M. Meris Sehovic | M. Gilles Roth, Ministre des Finances

Vote sur la motion 10 (adoptée)

Résolution 1 : M. Marc Spautz | M. Sven Clement | M. Fred Keup | M. David Wagner

Vote sur la résolution 1 (rejetée)

5. 8346 – Comptes du service intérieur de la Chambre des Députés pour l'exercice 2022 p. 42

Rapport de la Commission des Comptes : M. Tom Weidig (dépôt d'une résolution)

Discussion générale : Mme Françoise Kemp | M. Patrick Goldschmidt | M. Franz Fayot | M. François Bausch | M. Ben Polidori | M. David Wagner

Vote sur la résolution (adoptée)

6. Résolution relative aux comptes de l'exercice 2022 de la Cour des comptes p. 43

Exposé : M. Franz Fayot

Vote sur la résolution (adoptée)

7. Résolution relative aux comptes de l'exercice 2022 de l'Ombudsman p. 43

M. Franz Fayot

Vote sur la résolution (adoptée)

8. Résolution relative aux comptes de l'exercice 2022 du Centre pour l'égalité de traitement p. 43

M. Franz Fayot

Discussion générale : M. Tom Weidig | Mme Corinne Cahen | M. Fernand Kartheiser

Vote sur la résolution (adoptée)

9. Résolution relative aux comptes de l'exercice 2022 de l'Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher p. 44

M. Franz Fayot (intervention de M. Sven Clement)

Vote sur la résolution (adoptée)

Présidence : M. Claude Wiseler, Président ; M. Fernand Etgen, Vice-Président

Au banc du Gouvernement : M. Lex Delles, M. Gilles Roth et Mme Martine Deprez, Ministres

(La séance publique est ouverte à 14.00 heures.)

1. Ouverture de la séance publique

M. Claude Wiseler, Président | Ech maachen d'Sëtzung op.

2. 8383 – Projet de loi concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 2024 et modifiant :

1° la loi modifiée du 17 décembre 2010 fixant les droits d'accise et les taxes assimilées sur les produits énergétiques, l'électricité, les produits de tabacs manufacturés, l'alcool et les boissons alcooliques ;

2° la loi modifiée du 14 décembre 2016 portant création d'un Fonds de dotation globale des communes ;

3° la loi modifiée du 21 décembre 1998 concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 1999 ;

4° la loi modifiée du 25 mars 2020 portant création du Fonds spécial de soutien au développement du logement

8384 – Projet de loi relative à la programmation financière pluriannuelle pour la période 2023-2027

Programme de stabilité et de croissance (PSC) et programme national de réforme (PNR) (suite)

D'Chamber fiert de Mëtte mat den Debatten iwwert de Staatsbudget fir d'Joer 2024 an iwwert de PSC a

PNR weider. Vu datt d'Lëscht vun de Riedner gëschter ofgeschloss ginn ass, ass et elo direkt un der Regierung, fir Stellung ze huelen zu all deene Saachen, déi gëschter gesot gi sinn.

Dofir ginn ech dem Finanzminister direkt d'Wuert. Här Finanzminister, et ass un Iech.

Prises de position du Gouvernement

M. Gilles Roth, Ministre des Finances | Gudde Mëtteg. Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech wëll vun dëser Plaz aus jiddwerengem fir d'éischt mol Merci soe fir déi ganz lieweg Debatt, déi mer gëschter hei an der Chamber haten. Ech mengen, jiddweree konnt an engem rouegen a fairen Austausch säi Standpunkt duerleeën. Dass mer eis hei an der Chamber net op all Punkt eens sinn, ech mengen, dat versteet sech vum selwen an dat ass awer en Ausdrock vun enger ganz gelieferter Demokratie. Ech soe ganz éierlech: Ech soen och duerfir Merci.

Dir wësst, dass d'Zäiten no enger Wal – a mir sinn nach net esou laang no enger Wal –, wou e Regierungswiessel komm ass, vläicht méi ugespaanten Zäite kéinte si bei enger Budgetsdebatt. Abee, ech wëll soen, dass ech dat ganz geuerdent fonnt hunn an och duerfir ganz appreciéiert hunn, an duerfir wëll ech ausdrécklech a mengem perséinlechen Numm Merci soen.

Et goufen eng Rei vu Saache gesot. Et goufen eng Rei vun Argumenter virbruecht. Dass ech déi net all deelen, jo, dat verstitt Der och.

Plusieurs voix | O!

M. Gilles Roth, Ministre des Finances | Ech muss och soen, dass vläicht net alles, wat gesot gouf, an den Ae vun der Regierung oder vum Finanzminister faktuell richtig ass. Ech wëll awer gradesou daitlech soen, dass dëse Regierungsprojet vum Budget och dem Regierungsprogramm – an deen ass jo maassgebend –

vun der CSV-DP-Koalitioun Rechnung dréit. An ech wëll, mengen ech, an den nächsten 20 bis 25 Minuten op déi eenzel Haaptkritickpunkten agoen – ech kann net op all Detail agoen –, déi virbruecht goufen, an ech versichen och, dat dann zimmlech geuerdent eriwwezebréngen.

„Keng nei Politick mat dësem Budget“ war ee vun de Reprochen, déi gemaach goufen. Et gëtt gesot, dass dëse Budget fir näischt Neies steet. Bon, ech soen: Dat stëmmt esou net! Sécher ass, et ass en Iwwergangsbudget. Doraus hu mer och ni en Heel gemaach an dat wier jo och falsch. Well eng ganz Rei vun de Projeten, déi och déi lescht fënnef Joer an der Chamber virbruecht goufen, goufe mat der CSV gestëmmt. An et muss een och soen, dass jo eng Regierungspartei, déi fréier do war, och an der Regierung ass. An duerfir ass et nëmmen normal – an dat war vun Ufank un zu Senneng kloer –, dass mer net elo alles op d'Kopp geheien, net alles aneschtens maachen, mee an der Kontinuität vun deem, wat war, virufueren, a virun allem, dass déi Akzenter, wou mer gemeinsam zu Senneng am Konsens eens gi sinn, kënnen an dësem Joer an an deene Joren duerno ëmgesat ginn.

M. Gilles Baum (DP) | Ganz richtig!

M. Gilles Roth, Ministre des Finances | Dëse Budget, Dir Dammen an Dir Hären, dréit och deem, wéi Der sot ... Här Baum, ganz richtig! Ganz richtig dréit dee Budget deenen neien Akzenter och Rechnung. Jo, ech soe ganz kloer nach eng Kéier, mir maachen och do keen Heel draus: Mir brauchen eng kompetitiv Economie, mir brauchen eng attraktiv Finanzplaz, well mat deene Sue kënnen mer déi Politicken, déi mer ageschriwwen hunn, ëmsetzen. Mir kënnen d'Leit steierlech entlaaschten a mir kënnen virun allem de Sozialstaat, wéi e bis elo fonctionéiert huet, weider fonctionéiere loossen an e vläicht mat deem engen

an deem anere sozial gesteierte Krittär nach weider ausbauen. Doraus maachen ech keen Heel. Dat ass d'Politick, déi gewollte Politick, vun dëser Regierung.

Zweetens: Et si schonn eng Rei Akzenter gesat ginn. Den 1. Januar, Dir Dammen an Dir Hären, ass de Steuerbarème un d'Inflation mat véier Index-tranchen ugepasst ginn. Elo kann ee soen, dat wär net vill. D'Leit mierken dat schonn an hirem Portefeuille! Et ass en equilibrierte Logementspak virgeluecht ginn. Net méi spéit wéi den 31. Januar dëst Joer ass deen de Leit virgestallt ginn. Och de Budget dréit deem Rechnung. Et muss een nämlech eng Äntwert maachen. Ech kommen herno am Detail nach dodrobber.

Wann op eemol d'Enregistrementsrecetten, déi jo maassgeblech erëmspigelen, wat am Bau nach leeft, vun engem Joer op dat anert Joer ëm d'Hallschent abrieche, jo, da kann een deem net tatenlos nokuken, da muss eng Regierung och am Sënn vun der sozialer Kohäsion hei am Land handelen.

E véierte Punkt, deen ech wëll nennen: den Effort de défense. Jo, och do sinn nei Akzenter gesat ginn, well natierlech zënter de Wale am Oktober geopolitisch aner Erausforderunge komm si mat dem Krich an der Ukrain, deen eng aner Dimensioun kritt huet, mat anere geopolitischen Aschätzungen, déi weltwäit och um Niveau vun der NATO gemaach goufen, deene mer awer och an deem kleng Lëtzebuerg musse Rechnung droen. A wann den Effort de défense ausgebaut gëtt, da vir gezu gëtt a méi séier ausgebaut gëtt, da muss mer och déi néideg Budgetsmëttele virgesinn.

(M. Fernand Etgen prend la présidence.)

E weidere Punkt ass deen, dass mer natierlech och kucken – an dat ass dee fënneften Hauptpunkt –, dass mer d'Trajectoire vun eiser Schold, an dat war och d'Verpflichtung zu Senneng, esou agencéieren, dass se offlaacht, fir dass mer enger weiderer Virgab, nämlech dem Triple-A, kënnen gerecht ginn. Ech wäert op déi Punkten herno nach e bësse méi am Detail agoen.

Dann, Dir Dammen an Dir Hären, ass gëschter ugeklongen, déi Presentatioun vun deem Budget wier net ganz éierlech kommunizéiert, dat wier héich gepokert. Ben, ech ka kee Poker spillen, mee ech soen Iech riicht eraus: Ech sinn och keen Täschespiller! Mir hunn nun eeben emol e Kassensturz kritt an deen ass einfach nun emol do gewiescht zu Senneng, deen ass an Dokumenter festgehalten. Dee Kassensturz, dee war och deemools, obschonn e fir Senneng geduecht war, op eemol an der Press, an d'Chamber huet richtegerweis gefrot, fir dass se un déi Zuele kéint kommen. Also sinn déi Zuelen och hinlänglech bekannt.

Dëse Budget, Dir Dammen an Dir Hären, dee gëtt jo net einfach am Finanzminister sengem Büro einfach esou op engem Béierdeckel opgestallt, mee dee berout jo op Zuelen. Dee berout op Aschätzung vum engem Statec. Dee berout op Aschätzung vum de Steuerrecett vum de Steierverwaltungen. Dat ass net nëmmen déi direkt Steierverwaltung, dat ass den Enregistrement, dat sinn och nach zousätzlech d'Douane an d'Accisen.

An dat, wat ech gesot hunn an enger Question parlementaire, an dorun halen ech mech, an dat huet d'Madamm Tanson gëschter richtegerweis opgeworf: Mir müssen et hikréien, dass engersäits deen Echange tëschent engem Statec, deen also fir d'Previsiounen zoustänneg ass, an andersäits deenen Donnéeën, déi op der Steierverwaltung sinn, onofhängeg dovunner, dass d'Steiergeheimnis muss intouchéiert bleiwen ..., mee wann een Donnéeën op enger

Steierverwaltung huet, déi ee kann anonymiséieren, an ech mengen, an Zäite vum digitalen Zäitalter misst een dat kënnen maachen, géif dat zu der Fiabilitéit vun der Aschätzung vum den Depensen a vun de Recett vum dem Budget weesentlech bäidroen.

An dat wier gutt net nëmme fir eng Regierung, mee et wier och haaptsächlech gutt fir eng Chamber, quer parteiwwergräifend, fir dass se déi Kontroll, déi hir zousteet um Niveau vun der Verfassung, um Niveau vun de Finanzgesetz, och ka richtig ausüben. An ech engagéiere mech derfir, fir dass dat och an Zukunft méi verdéift ka geschéien.

Den zweete Fakt, deen do ass: Mir hunn en Defizit, deen an deem Budget bei 1,9 Milliarde läit, wat de sougenannten Zentralstaat betrëfft. Fakt ass awer och, dass deen Defizit manner héich ass wéi déi 3,6 Milliarden Euro, déi zu Senneng an der Nott un de Formateur nach virgerechent goufen. Dat kann een einfach net niéieren! Fakt ass, dass deen Defizit, deen an deem Budget 2024 steet, natierlech manner héich ass wéi den Defizit, wéi en 2023 ageschat gouf, wéi deemools de Stabilitéitspakt opgesat ginn ass. Alles dat kann een net einfach vun der Hand weisen!

Da frot Der mech: „Wéi ass dat méiglech?“ Jo, mir brauchen duerfir keng Zauberei a mir brauchen och keng Kommunikatiounstricken. An ech kommen do zu dem Avis vun dem Rechnungshaff, also vun eiser Cour des comptes, dee jo ugeschwat gouf a mat deem ech mech wëll e bësse beschäftegen.

De Punkt ass, dass am Avis vun dem Rechnungshaff – dat fannt Der op der Sait 56 – gesot gëtt: „Majo, mir begreissen déi Spuermoossnamen, déi ugekënnegt sinn. Mir stelle keng fest, mee de Finanzminister soll d'Lëscht opstelle vum deene Spuermoossnamen, déi gemaach goufen.“ Ech respektéiere selbstverständlech d'Autonomie vun enger Cour des comptes. Si schreift och ganz gutt Avisen. Mee wa si engersäits feststellt, dass keng Spuermoossnamen do sinn, an zweetens freet, ech sollt se oplëschen, dann ass dat fir mech awer als bescheidene Jong e bëssen eng Contradictio in terminis.

Mee ech wëll awer och déi Erklärungen ginn, firwat vläicht d'Cour des comptes zu där Feststellung kënnt. Op der Sait 56 vun hirem Avis hei ...

(M. Gilles Roth montre une documentation.)

... geet d'Cour des comptes – si schreift dat ënnen-drënner, Note au Formateur – vun enger Situation de déficit aus, wéi se estiméiert war, vun 3,2 Milliarden Euro. Si geet awer net drop an, dass een an där selwechter Note au formateur net vun 3,2 Milliarden Euro schwätzt, mee vun 3,6 Milliarden Euro, wéi dat och ëmmer am Public esou zrëckbehalde gouf. Dat ass nämlech déi heite Kurv, déi do.

(M. Gilles Roth montre une documentation.)

A firwat kuum een deemools op déi 3,6 Milliarden Euro? Mee natierlech well eng Rei vu Moossnamen ënnert der fréierer Regierung beschloss goufen, déi gi waren, wéi zu Senneng déi Klausurtagungen waren a well déi selbstverständlech hu misse weidergeschriwwen ginn.

Also kann een net engersäits soen: „Dir hutt net gespuert an Dir gitt vun 3,2 Milliarden aus“, wann déi selwechter Note au formateur 3,6 Milliarde virgesäit mat deenen Notten, déi virleien. A wann een da vun deenen 3,6 Milliarden ausgeet an d'Cour des comptes seet: „Ma Dir hutt Méieinnamen um Niveau vun de Steieren agerechent vun 1,3 Milliarden“ – ech zéie vun deenen 3,6 Milliarden der 1,3 of –, jo da muss ech nach ëmmer e Spuer-effort hunn, fir op déi 1,9 Milliarden Defizit ze kommen, déi an deem Budget sinn.

An da freet d'Cour des comptes: „Ma sot eis: Wat fir eng sinn dat?“ Ech hunn dat gëschter a mengem Exposé d'introduction am Detail opgelëscht. Ech fänken haut net nach eng Kéier un, bis repetita ze maache vun deem, wat ech gëschter gesot hunn a wat jo och an de Medien erëmgi gëtt. Ech wëll just op zwee Hauptpunkten agoen.

Um Finanzministère eleng, fir deen ech responsabel sinn, sinn 320 Milliounen manner Depensen ageschriwwen ginn an ech soen Iech och firwat: well ech et net normal fonnt hunn, dass Gebaier kaaft goufen – wéi an der Vergaangenheet – vu 15.000 Euro de Meeterkaree op dem Kierchbierg, insgesamt Präis: 275 Milliounen Euro. A wann ech de Moien déi Debaten e bëssen iwwert de Livestream matkritt hunn, ass et mat deenen 275 Milliounen Euro nach net gedoen, well do muss et Amenagementen ginn. Ech soen Iech: Stand haut weess ech als Finanzminister net, wien an dat Gebai vum Staat sëtze geet. Weess ech net!

Zweete Punkt ...

(Interruption)

Zweete Punkt ... Jo?

Une voix | D'Chamber?

M. Gilles Roth, Ministre des Finances | Zweete Punkt.

(Hilarité)

Um Niveau vun der Fonction publique waren dat, ech nennen Iech do keng Detailer, natierlech Diskussiounen an de Contradictoires, wéi de Budget opgestallt ginn ass. Mir ware kollektiv der Meenung, dass ee vläicht net kéint mat där Steigerung vu Wonschastellungen weiderfueren, wéi dat an der Vergaangenheet emol ugeduecht war. An duerfir wëll ech och konkret mat Fakte soen, wéi dat war.

Déi viregt Regierung huet sech am Hierscht 2022 drop géeneegt – wat ech ganz richtig fannen, wat ech ënnerstëtzen –, dass ee sollt iwwert déi nächste Joren, also 2022 an déi Joren duerno, kucken, fir am Numerus clausus ronn 750 Posten, also Neiastellungen pro Joer, virzugesinn, mat enger Marge vun 150 Posten, déi jee no Noutsituatioun kéinten ugepasst ginn. Fannen ech absolut richtig.

Wat ass awer du geschitt? An dat ass och an der Note au formateur dokumentéiert. Mir hunn zu Senneng nämlech op eemol eng Note au formateur kritt, wou – an haalt Iech gutt un! – 3643 Neiastellungen virgesi ware fir d'Budgetsjoer 2024. Bon. Fakt. Fakt ass, dass d'Regierung sech géeneegt huet an dem Budget 2024, 1500 ETPen, also Emplois à temps plein, fir dëst Joer virzugesinn. 1500 ass nach ëmmer eng stolz Zuel, wann ech vergläichen, dass zwëschen 2023 an 2024, also vu Mäerz op Mäerz, ganzer 1000 Neiastellungen waren, a wann ech vergläichen, dass virun allem 1800 Posten elo nach vu fréieren Numerus-clausussen opstinn.

Jo, de Staat brauch Personal. De Staat brauch gutt Personal, fir déi Aufgaben, och déi nei Aufgaben, déi op en zoukommen, kënnen ze bewältegen: Mee ech muss awer gradesou däitlech soen: Et muss een och emol alleguerten déi Leit mat deene Profiller, déi verlaangt ginn ..., dass een déi och alleguerte fénnt!

Ech kéint nach esou mat de Chiffere weiderfueren, mee, ech mengen, mir sinn haut no laangen Debatten net um Punkt, wou mer Epiciersrechnungen maachen, mee et geet haaptsächlech drëms, Iech Argumenten ze ginn, firwat ech dat, wat d'Cour des comptes opwërf, net deelen, an déi si faktuell beluecht. Jiddweree kann dat noliessen. Ech hu se och nach eng Kéier hei.

(M. Gilles Roth montre une documentation.)

Wa musse Fotokopie gemaach ginn, hunn ech abso-
lutt kee Problem.

Dat Wichtigst, Dir Dammen an Dir Hären, fir mech, fir d'Regierung an, ech mengen, fir d'Majoritéit hei am Parlament, ass, dass mer en Defizit hunn, dee man-
ner héich ass wéi deen, deen nach zu Senneng an der
Note au formateur ausgewise war. Wichtig ass, dass
mer deen Defizit erfrogschraaft hunn an trotzdem
d'Kafkraaft vun de Bierger mat Steueradaptatiounen
erhalen hunn. Dass mer trotzdem e substantielle
Pak maachen am Wunnengsbau. Dass mer trotzdem
den Effort de défense kuerzfristeg an d'Luucht gesat
hunn. A virun allem, dass mer dee Manner un Defi-
zit erreicht hunn am Sënn vun enger Trajectoire vun
enger responsabler Finanz- a Budgetpolitik, fir
dass mer d'Scholdesituatioun vun dem Lëtzeburger
Staat mëttelfristeg oflaachen.

E véierte Punkt ass deen, dass Einzelner heibanne
gemengt hunn, dës Regierung géif just op Wuesstum
setzen. Bon, bei 2 % Wuesstum, do muss ee kucken,
ob dat just op Wuesstum gesat ass, well den duerch-
schnittleche Wuesstum, deen eist Land kannet huet,
louch an der Vergaangenheet ëmmer wäit iwwert
deenen 2 % vum PIB, déi fir dës Joer virgesi sinn.

Mee just op Wuesstum setzen ... Jo, Dir Dammen
an Dir Hären, ech wier awer net frou, wa mer wéi
d'lescht Joer, 2023, wéi mer an enger Rezessioun
ware mat engem Réckgang vun der Wirtschaftsent-
wécklung vun 1,1 % ... An da musst Der Iech awer
och d'Fro stelle loossen: Jo, een, dee kee Wuesstum
wëllt, mat wat fir enge Sue wëllt en de Sozialstaat
finanzéieren? Mat wat fir enge Sue wëllt e mëttelfris-
teg de Pensiounssystem zu Lëtzebuerg ofsécheren?

An duerfir soen ech nach eng Kéier, wat ech am Ufank
gesot hunn: Jo, mir stinn zum Wuesstum. Mir stinn zu
kompetitive Betriber. Mir stinn zu enger attraktiver
Finanzplaz. A jiddwereen, deen d'Meedie gëschter an
haut suivéiert huet ..., da gesitt Der, dass, wann et der
Finanzplaz gutt geet, dann och d'Recetten, ech soen,
déi indirekt iwwer d'Steieren an déi méi oder manner
direkt, wou de Lëtzeburger Staat Participatiounen a
Banken huet ... Ech hu matkritt, dass d'Spuerkeess en
dräistellige Beräich (veuillez lire: en dräistellige Mil-
liounebetrag) an de Staatsbudget iwwerweist. Anerer
kommen nach vläicht no, well mir hunn och Participa-
tiounen un der BIL, mir hunn och Participatiounen
un der Banque générale, un der Post an, an, an. Also
däerf een dat alles net vernoléisegen.

An duerfir soen ech och ganz kloer – an dozou sti
mer, well et ass an dem Regierungsprogramm festge-
hal –, dass mer ab dem 1. Januar 2025 am Sënn vun
der Kompetitivitéit d'Betriebsbesteuerung ëm 1 % erf-
setzen. A jiddwereen, dee mengt, do géifen esou vill
Sue verluer goen, dee soll eng Kéier d'Evolution vun
der Betriebsbesteuerung kucken iwwert déi lescht 30
Joer. Allkéiers, wann Upassungen no ënne gemaach
gi sinn, huet dat no enger kuerzer Dell oder enger
Ofllaachung déi Joren duerno permanent e grouse
Sprong no vir gemaach.

(M. Claude Wiseler reprend la présidence.)

Well mir brauchen dat am Sënn vun der Previsi-
bilitéit vis-à-vis vun den Entrepreneuren, déi hei sinn,
an och am Sënn vun der Kompetitivitéit mat anere
Juridictionen.

An duerfir wäert ech och dem Regierungsrot pro-
poséieren, gemäss dem Regierungsprogramm,
dass mer um Niveau vun de Fongen, deene sou-
genannten aktiv gemanagten ETF-Fongen, och en
Effort maachen, fir d'Taxe d'abonnement do erf-
setzen, well mer a Konkurrenz – ech hunn dat an der

Finanzkommissioun méi ausféierlech explizéiert –
mat anere Juridictionen, wéi ënner anerem Irland,
stinn.

Une voix | Très bien!

M. Gilles Roth, Ministre des Finances | Dir Dammen
an Dir Hären, an deem selwechte Sënn musse mer
natierlech och eppes maachen, fir dass eis Finanz-
plaz, fir dass eis Economie ... An d'Madamm Adehm,
déi huet dat a hirem Rapport richtegerweis opge-
lëscht, dass déi nëmme ka fonctionéieren, net ein-
fach autark, mee si brauch duerfir déi néideg Leit a
si brauch déi néideg Talenter. An duerfir musse mer
och kucken, dass mer déi Talenter, déi aus dem Aus-
land kommen ... A si huet richteg ënnerstrach: D'Sonn
schéngt hei manner wéi zu Madrid oder zu Barcelona.
Mier hu mer net, da musst Der bis op d'belsch Plage
op Ostende oder Blankenberge fueren, mee da sidd
Der zwou an eng hallef Stonne minimum, wann Der
d'Verkéisersreegele mataberechent, méi laang ënner-
wee. An dann, wësst Der ...

(Hilarité)

M. Sven Clement (Piraten) | Et geet och méi séier,
Här Roth, oder wéi?

M. Gilles Roth, Ministre des Finances | Jo, dat gëtt
méi deier.

M. Sven Clement (Piraten) | Dat wier jo da gutt fir
de Staatsbudget.

M. Gilles Roth, Ministre des Finances | An da wësst
Der, dass mer vläicht net alles kënnen offréieren,
wat anerer hunn. An déi, déi op Lëtzebuerg schaffe
kommen, respektiv déi Jonk, déi zu Lëtzebuerg schaf-
fen, wat interesséiert déi? Ma déi interesséiert net
dat, wat se brutto verdéngen, mee déi interesséiert
dat, wat se um Enn vum Mount netto hunn, no Ofzuch
vun de Steieren, no Ofzuch vun hire Liewenskäschten.

Firwat soen ech dat: kompetitiv Betriber, attraktiv
Finanzplaz? Mee aus deem Grond, Dir Dammen an
Dir Hären, well mer Wuesstum brauchen, fir d'Sozial-
transferte weiderhin ze assuréieren. An ech soen et
ohne Wenn und Aber, dass mer zu all deene Sozial-
leeschungen, déi bis elo do sinn, stinn an duerfir och
am Budget 2024 47 % – den Här Spautz huet gëschter
de Montant nach eng Kéier genannt – vu sämtlechen
Ausgabe vun eise Budget Sozialtransferte sinn.

E weidere Punkt, Dir Dammen an Dir Hären: eng ze
vill optimistesche Aschätzung vun de Recetten. Jo.
Déi eng soen – zum Deel nach aus där selwechter
Partei –: „D'Steierrecettë sinn iwwerschätzt.“ Déi aner
soen: „D'Steierrecettë sinn ënnerschätzt, en Dekont,
wéi all déi Jore virdrun. Kommt a sot: „O, et ass esou
vill besser ginn an duerfir hu mer esou vill besser
geschafft.“ Ech mengen, mir leien an enger gud-
der Mëtt. Mee och do wëll ech faktuell schwätzen.
Fakt ass, dass d'Steierrecetten dës Joer – do sëtze
vill jonk Leit do uewen, moien – 7,1 % Progressioun
hunn am Budget 2024 par rapport zum Budget 2023.
Wësst Der, wat d'Progressioun war am Joer 2023, also
ënnert där viregter Regierung, déi, déi elo soen, mir
hätten d'Steierrecetten ze héich ageschat? 2023 –
bei engem Wirtschaftsreckgang vun 1,1 % – waren
d'Steierrecettë mat enger Progressioun vun 9,5 %
ageschat. Dat just zu de Fakten.

Mir hunn um Niveau vun der Aschätzung vun de
Steierrecetten eng realistesch Aschätzung gemaach
op Basis vun den Aschätzungen, déi d'Steierver-
waltung gemaach hunn, an dunn hu mer déi ganz
licht no uewen ugepasst – ech soen: ganz liicht no
uewen ugepasst – opgrond vun der Evolution, déi
mer iwwert déi lescht Jore kennt hunn. Wéi gesot,
7,1 % Progressioun, 2,4 % manner wéi am Joer 2023.
An d'Zuelen, an dat ass och Fakt: Et war jo eng ganz

Rei vu Leit heibannen – an der Reegel wieren et
normalerweis 30 Deputéierter gewiescht – an der
Budgetskontrollkommissioun an an der Budgets-
finanzkommissioun leschte Méinden. Ech hunn deen
Deputéierten, déi do waren ... Dat war e ganz
interessanten Austausch. Ech sinn och do richteg
dankbar derfir, well dat gëtt jo och enger Regierung,
absënns dem Finanzminister, eng Aschätzung, wéi
d'Leit d'Zuele vläicht aneschtens gesinn. Do hu mer
festgestallt, dass mer déi éischt dräi Méint dës Joer
eng Steigerung vun de Steieren hunn, den direkte
Steieren – vun der Betriebsbesteuerung, vun der
Lounsteuer an der Akommessteuer –, vun 11,7 % par
rapport zum éischten Trimester 2023. Mir hunn aleng
eng Hausse vun der Lounsteuer vun 18,2 % an deenen
éischte véier Méint vun dësem Joer, obwuel d'Steier-
tabell ëm véier Indexranchen un d'Inflatioun uge-
passt gouf!

E siwente Punkt ass deen: héich Investitiounen. Et
ass gefaart ginn, et géif elo op den Investitiounen ge-
spuert ginn an déi wiere manner héich wéi 2023. Jo,
se si manner héich wéi 2023 a wéi 2020, mee dat huet
awer eng einfach Explikatioun. 2020 war Pandemie,
war Covid. An ech soen Iech ganz éierlech: Also wann
dat Land ëmmer misst mat deenen Investitiounen
fuere wéi 2020, da géife mer net méi laang, wéi dat
gesot ginn ass hei, Poker spillen, da géife mer net
méi laang Täscherechnunge maachen, mee da géife
mer do sëtze mam Fanger am Mond. An 2023, firwat
waren do d'Investitiounen méi héich? Ma well en Effet
de déphasage war, well en Effet vu Präiserhéijungen
do war a well virun allem eng Rei Saachen, déi an der
Tripartitt beschloss goufen um Niveau vun den Inves-
tissementer, kontabiliséiert goufen.

Mir maachen also eng realistesch Aschätzung vun
den Investissementer, ech hunn et gesot, déi sech
iwwert déi nächst Jore wäerten ëm déi 4 % vun eise
Bruttoinlandsprodukt beweegen. A mat deene 4 %
Bruttoinlandsprodukt vun den Investitiounen leie mer
méi héich wéi d'Moyenne vun deene leschten 10 Joer,
well do ware se nämlech bei 3,7 %.

Dat, wat ech net wëll als Finanzminister, ass, dass
mer elo fir alles soen: „Kuck mol, wat maache mir fir
d'Economie, fir d'Industrie a fir de Bau a Gott weess
wat“, dass mer héich Investissementer asetzen an
herno soe mer: „Jo, d'Chantiere sinn net esou séier
virugaangen. Mir hate Problemer, bis dass de Projet
konnt lancéiert ginn“, an dass mer da 4,5 % Brutto-
inlandsprodukt vun Investitiounen ageschriwwen
hunn, an herno lande mer bei 3,5 %. Ech mengen,
4 %, dat ass meng éierlech Meinung, 4 % ass
eppes, wat realistesch ass, wat eis Economie, wat
eis Betriber ..., et muss ee jo och Betriber hunn, déi
alleguerten déi Chantiere bewerkstelligten, dass
mer dat och kréien, well et huet kee Sënn, soen ech
Iech ganz riicht eraus ... An ech hu viles iwwert déi
lescht Wochen am Land matkritt, wann d'Leit sech
opreegen, dass op all Eck e Chantier ass. Also wa
mer iwwerall e Chantier ufänken an et dauert laang,
bis dass se fäerdig sinn, mengen ech, ass dat net am
Sënn vun der Kompetitivitéit a virun allem vun der
Mobilitéit vun eise Land.

Déi Investitiounen vu 4 % Bruttoinlandsprodukt, fir-
wat ginn déi genotzt? Prioritär fir d'Mobilitéit, déi
brauche mer am öffentlichen Transport, mee net
ausgeschloss den Individualverkéier, spréich d'Stroos-
sen. Zweetens: Mir brauche se fir de Logement.
Drëttens: Mir brauche se fir d'energetesche Transi-
tioun. A véiertens brauche mer se virun allem an dem
Digitalen.

An ech maachen do de Krees zou. Déi nächst Woch
wäert ech den neie Steierdirekter vereedegen. Den 1.
Mee trëtt hie seng Funktiounen un. An der Lettre de

mission vun deem neie Steierdirekter steet dran – an ech mengen, dat gouf à iteratives reprises hei gefuerdert, et gouf och an Auditrapporte vun internationale Greemie gefuerdert –, dass mir eng verstärkten Digitalisatioun vun eiser Steierverwaltung hunn. Éischstens, well mer eng Relatioun hu mat de Leit als Service client, an ech bezuelen e Steiercontribuabelen als Client, deem ass net als Administré ze consideréieren. An zweetens musse mer déi Verwaltungsofleeft an de Steierverwaltungen esou streamen, dass mer eng Gestion de risques maachen, dat heescht, dass mer automatiséiert Verwaltungsofleeft hu fir einfach Steiererklärungen an dass mer da kënnen déi Ressource-humainen, déi Leit huelen, fir déi méi komplizéiert Dossieren ze kucken, dass déi éischstens méi séier viruginn an zweetens, dass se och fristgerecht kënnen besteiert ginn.

An et ass dat, wat gëschter, mengen ech, zu Recht hei zréckbehale gouf. Et ass gesot ginn: „Do sinn nach Arrièreé vun“ – wat war et? – „1,8 Milliarden Euro“, ass ugeklongen, „an d’Steierverwaltung zitt déi“ – wat ech net weess –, „dann esou nach Gutdünke raus, seet „Mir brauchen nach e bësse Suen, da gëtt deem do elo besteiert, an do brauche mer der vläicht e bësse manner, da loosse mer deem nach leien.““ Ech weess net, ob et esou fonctionéiert. Ech mengen, esou einfach, wéi dat duergestallt gouf, ass et awer net grad, well déi Besteierunge sinn héich komplex, sinn héich komplex, an ech hunn en hëllesche Respekt virun deene gudde Leit, déi mer an de Steierverwaltungen hunn, an do kann eist Land richtig, richtig houfreg drop sinn, well ouni déi géif dat net fonctionéieren, besonnesch an esou enger komplexer Welt, an enger komplexer Finanzwelt wéi déi, an där mer eis beweegen.

Dann ass gesot ginn – ech si bei mengem néngte Punkt –, et wiere keng resilient Staatsfinanzen. Bon, ech stellen do just fest: Mir hunn d’Progressioun vun den Ausgabe gebremst. De Schiéereffekt, deem ass geschloss ginn. En ass nach net ganz positiv, dat heescht, d’Ausgabe ginn dëst Joer nach e bësse méi séier an d’Luucht wéi d’Einnamen, mee ab 2025 wäert déi Schiéier gedréint sinn. Da wäerten d’Einnamen erëm méi staark klamme wéi d’Ausgaben an dat ass jo och begréisst ginn an enger ganzer Rei vu Berufskummeren hiren Avisen, inklusiv deem vun dem Staatsrot.

An da kommen ech op e weidere Punkt, dat ass dee vun sougenannten Objectif à moyen terme. Ech liesen dann: „Dat ass déi nei Scholdebremms.“ Bon. Also wann et déi nei Scholdebremms ass, dann ass och do e bëssen eng Contradictio in terminis, well den OMT, dee gëtt et schonn zéng Joer. Dat heescht, dës Regierung mécht am Sënn vun enger responsabler Finanzpolitik an enger responsabler Budgetpolitik eigentlech nëischt aneres, wéi den Objectif à moyen terme, sou wéi en zënter 2012 fonctionéiert, ganz einfach weiderzeféieren. Bon. A mir halen dat. Dat ass Partie intégrante vun dem Koalitiounsprogramm, vun dem Regierungsprogramm an am Sënn vun enger responsabler Gestiou vun den éffentleche Finanze wëlle mer dat esou viruféieren, dat och am Sënn vun den zukünfte Generatiounen.

Dann ass gefrot ginn: „Schreift Der e gewëssene Pourcentage vun enger Schuld an?“ Dat géif ech eng richtig Scholdebremms fannen. Et ass, mengen ech, vun de Kollege vun der ADR gefrot ginn: „Wéi stitt Der zu enger 30 %-Maximalschuld?“ Ech ginn Iech do folgend Äntwert: a) Mir si keng Prozentfetschisten.

(Hilarité)

Nee, mir si keng Prozentfetschisten. Dat ass virun de Wale gesot ginn, an dat gëtt och no de Wale gesot!

Une voix | Très bien!

M. Gilles Roth, Ministre des Finances | Dat ...

(Interruption par M. Fernand Kartheiser)

Jo, deem ass bei 60 %, Här Kartheiser. Ech hoffen net, dass mer dohinner kommen, well soss kënnen mer d’Rollueden hei erofmaachen.

(Interruptions et hilarité)

30 % ass en Objectif, mee 30 % ass net eng Schallmauer an 30 % ass och net eng Mauer, op déi mer eis géifen als Prozentfetschisten, déi mer net sinn, festleeën. Mir hätten also gären, dass déi éffentlech Scholdcourbe, dass déi op d’Jore gesinn offlaacht. A bis elo mat dem Pluriannuel, dee jo och dann zum Vott läit, hu mer dat bis elo, Stand haut. Ech weess net, wat alles geschitt. Ech hu gëschter gesot: „Ech kann net an eng Glaskugel kucken.“ Ech soen dat och haut: Ech ginn dervun aus, dass mer opgrond vun där Finanzsituatioun, wéi se elo gestréckt ass a wéi se d’nächst Joer vläicht gestréckt ass an déi Joren duerno, et fäerdegbréngen, ënnert deem Seuil vun 30 % ze bleiwen. An Dir hutt gesinn, dass mer 2027 sollen op ronn 27 % éffentlech Schold par rapport zu dem Bruttoinlandsprodukt leien. Dat ass net a Stee gemeesselt. Ech soen als Finanzminister: keng Prozentfetschisten. Mir hätte gären, dass d’Trajectoire vun der éffentlecher Schold offlaacht. Dat ass wichtig, fir den Triple-A ze halen, mee ech sinn och dergéint, dass mer eng Scholdesituatioun, eng Scholdebremms fest an eng Constitutioun oder soss enzwousch aschreiwien, mee gradesou fest sinn ech zu engem Objectif à moyen terme.

Da gëtt gesot: „Et gëtt keng nei Steierpolitik, et gëtt keng Aarmutspolitik gemaach. Aarmut schéngt keng Prioritéit ze sinn.“ Abee, Dir Dammen an Dir Hären, dës Regierung ass ugetrueden, an den Här Baum huet et gëschter ... Nee, den Här Baum huet et gesot an den Här Bauler huet et gesot.

(Interruption)

Zweemol „B“.

Dës Regierung ass ugetrueden, fir d’Leit steierlech ze entlaaschten! En éischte Schrëtt, deem ass gemaach gi mat enger Upassung vun dem Steierbarème un d’Inflatioun vu véier Tranchen. An dass dat net näischt bewierkt, wëll ech Iech awer mol eng Kéier soen: Do hu Leit, déi 125.000 Euro versteierbaart Akommes an der Steierklass 2 hunn, en Netto méi dëst Joer vun 2.189 Euro. Also, dat ass awer net grad näischt!

An da wollt ech Iech soen, et gëtt gesot: „Dat ass keng Aarmutsbekämpfung?“ Also, den Aarmutsrisiko, dee kann ech net – a keen an der Regierung, an ech mengen, och net hei an der Chamber –, dee kënnen mir net vun haut op muer mat engem Schlüssel einfach ëmleeën. Den Aarmutsrisiko ass iwwert déi lescht Joren an d’Luucht gaangen an dee kann een net mat engem Knappdruck einfach ofstellen. Wichtig ass awer – an, ech mengen, dat ass déi Lektiooun vu gëschter, déi mer sollte gemeinsam kucken –, dass jiddweree sech heibannen deem Aarmutsrisiko bewosst ass. An da musse mer geziilt och op deem Aarmutsrisiko schaffen.

Wat heescht dat? Um Niveau vun de Steieren: Mat der Inflatiounsberengung hu mer och de Virdeel – well dat ass och alles bekannt –, dass de steierbefreiten Agangssaz – dat heescht, dat ass dee Montant, op deem een iwwerhaapt Steiere bezitt – an der Steierklass 1 awer mëttlerweil vun 11.265 Euro op 12.438 Euro an d’Luucht gang ass. Bon, dat ass an der Steierklass 1.

Wat heescht dat awer méi konkret? Dat heescht, dass an der Steierklass 2, mee virun allem an der

Steierklass 1a – déi Leit, déi am meeschte vun dem Aarmutsrisiko beträff sinn –, dass do de steierbefreiten Agangssaz bei ronn 25.000 Euro läit. Dat heescht, eng elengerzéind Persoun oder aner Leit, déi an der Steierklass 1a sinn, fänke réischt un, Steieren ze bezuelen, wa se méi wéi 25.000 Euro versteierbaart Akommes pro Joer hunn.

Dofir ass et wichteg, dass mer weider Inflatiounsberengung vun dem Steierbarème maachen. Dat ass och zu Recht – ech wëll dat soen – vun der Madamm Tanson ... D’Madamm Bofferding hat dat och ugeschnidden. „Wat geschitt mat den Elengerzéier? Wat geschitt mat der Steierklass 1a?“ Ech soen dat och ganz kloer, déi Fro ass jo konkret gestallt.

An dem Regierungsprogramm steet dran, dass 2025, dat heescht, d’nächst Joer, mussen Adaptatiounen um Niveau vum Tariff vun der Steierklass 1a sinn. En attendant – dat soen ech gradesou kloer –, dass 2026 en Avant-projet de loi sollt virleien – an dat ass net méi laang, dat ass an zwee Joer –, fir där komplexer Situatioun vun der Individualbesteuerung kënnen entgéintzewirken.

Lo frot Der mech: „Wat maacht Der da lo fir déi an der 1a?“

Si ginn entlaascht.

Zweetens, et si Berechnungen amgaang – an dat dréckt een net einfach esou aus der Hand –, fir un der Formel vun der Steierklass 1a, déi jo ofgeleet gëtt vun der Steierklass 1, fir do a Erliichterungen ze maachen.

An deem drëtten Punkt ass deem, dass ech wëll, besonnesch deenen, déi an der Steierklass 1a am meeschte vun dem Aarmutsrisiko – an ech maachen do de Krees erëm zou – beträff sinn ... A wien ass dat? Jo, dat sinn elengsteeënd Persounen, déi Monoparentalle sinn, dat heescht, déi och nach Kanner zu Laaschten hunn. An do si jo an der Vergaangenheet eng Rei vu gudden Usätz gemaach ginn. Dat ware Steierkreditte, fir mat deene cibléiert ze schaffen.

Ech kéint mer virstellen, dass déi Reform vum Tariff vun der Steierklass 1a 2025 sech ëm déi dräi Elementer, dräi Kärelementer, wäert dréien. Soubal mer e bëssen avancéiert sinn, hunn ech absolutt kee Problem, iert de Gesetzesprojet definitiv déposéiert gëtt, fir an der Finanzkommissioun eng Kéier do d’Iwwerleeung vun dem Ministère virzeleeën.

A: ech engagéiere mech, dat ze maache virum 1. Januar 2025 – gestëmmt.

B: déi dräi Elementer – d’Formel, an zweetens, virun allem um Niveau vum Zousaz, wat déi Leit, déi Elengerzéier sinn, betrëfft, eppes dropzeleeën –, fir dat hinzekréien.

An drëtten: wa mer de Steierbarème nach weider un d’Inflatioun upassen, dass dee Phenomeen, wou ech virdru gesot hunn, dass fir déi Leit an der Steierklass 1a de Montant, op dee se iwwerhaapt Steiere bezuelen, nach weider an d’Luucht gedréckt gëtt.

Dann ass gesot ginn: „Dir maacht eng Trickle-down-Politik.“ Bon, do soen ech Iech ganz éierlech: Ech hunn elo um Véierel vir zwou nach eng Kéier nokucke gelooss, wat „Trickle-down“ heescht. Well dat ass esou e Wuert, dat gëtt dann iwwerall esou do gebraucht. Ech liesen Iech dat elo mol vir.

Ech hunn nach e bëssen, jo, 15 Minutten. Ech kréien dat nach hin.

(Hilarité)

Also: „Die Trickle-down-Ökonomie ([...] auch Trickle-Down-Theorie genannt) beschreibt die Überzeugung, dass der Wohlstand der Reichsten einer Gesellschaft nach und nach durch Konsum und Investitionen in

die unteren Schichten der Gesellschaft durchrieseln und so zu Wirtschaftswachstum führen würde, von dem dann alle profitieren.“ Dat ass Trickle-down.

(*Interruption*)

Also, elo muss ech Iech ganz éierlech soen: Wa mer eng Upassung vum Steuerbarème un d'Inflation maachen, dass dat soll Trickle-down sinn, also dat verstinn ech a mengem klengen Käppchen wierklech net! Well, Dir Dammen an Dir Hären, wann eng Upassung vum dem Steuerbarème un d'Inflation kënnt, dann ass et net de Spätzeverdenger, deen dovunner am meeschte profitéiert, well dee bleift souwiso op deem selwechten Niveau. Ob en elo 500.000, 600.000 oder méi verdéngt, bei deem spillt dat guer net méi, well e souwiso um Spätzesteiersaz läit, mee et profitéieren haaptsächlech a proportional déi Leit, déi am mannste verdéngen, well déi duerch d'Progressivitéit vun eise Steiertariff méi spéit op méi héich Steuersätz kommen.

Dofir huet dat do strictelement guer a glat näischt mat där sougenannter Trickle-down-Rhetorik ze dinn!

Plusieurs voix | Très bien!

(*Interruptions*)

M. Gilles Roth, Ministre des Finances | Dir Dammen an Dir Hären, e leschte Punkt ass deen: Réckschrëtt a Saachen Ëmwelt- a Klimapolitik. Bon, also do soen ech Iech ganz einfach: Dës Regierung huet sech verpflichtet an hirem Regierungsprogramm, fir zum PNEC ze stoen! An dat soen ech och elo nach eng Kéier hei ënnert der Kontroll vun dem Wirtschafts- an Energieminister, well dee mat oder nieft dem Ëmweltminister do concernéiert ass. Dat widderhuelen ech nach eng Kéier.

A mir stinn zu deenen Zuelen, nämlech dass d'Ausgaben an d'Ëmsetze vum nationalen Energie- a Klimaplang vun 2,22 Milliarden – dat verhält sech einfach – 2023 op dës Joer 2,47 Milliarden Euro an d'Luucht ginn an am Joer 2025 nach eng Kéier op 2,68 Milliarden Euro. An d'Regierung setzt och alles drun, fir déi Verpflichtungen, wat den Transportsektor ... An ech weess, an den Ekonomiesminister weess et virun allem, dass dat net onbedéngt evident ass, déi Ziler och kënnen ze erfüllen.

An da muss ech awer och eppes redresséieren an deem Kontext. Et ass gëschter gesot ginn: „Sinn Dieselverkeef réckleefeg? Dat ass net esou.“ Majo sécher ass et esou! An ech hunn de Mëtten eng Question parlementaire ënnerschriwwen, ech mengen, vun der Madamm Tanson, wou opgeléicht gouf, ...

(*Interruption*)

Pardon, ech dierf net mam Fanger ... Nee, mee ech hu mam Fanger op Iech gewisen. Nee, ech hunn ... Huelt mer dat net iwwell!

Mme Sam Tanson (déi gréng) | Sot Der mer et perséinlech elo?

(*Hilarité*)

M. Gilles Roth, Ministre des Finances | Et ass esou: Déi Zuele kann ech Iech awer elo am Virfeld soen. Also, den Dieselverkeef, deen – den Diesel ... also de Spritt Diesel – ass erofgaangen: 2018 sinn nach 2,13 Milliounen Liter Diesel zu Lëtzebuerg verkaaft ginn. 2023 – dat sinn déi lescht Statistiken, déi mer hunn, well dat ass dat ofgeschlossent Joer – sinn 1,38 Milliounen Liter verkaaft ginn. Also ass de Spritt Diesel wäit réckleefeg, entgéint konträre Behauptungen, déi gëschter hei ugefuert goufen! An ech hunn dat an der Finanzkommissioun gesot. An dat heescht och, dass natierlech um Niveau vun de Recetten, an Accisé virun allem, vun dem Diesel manner Recettë kommen.

Et kënnt herno eng Motioun, da kann ech där scho virgräifen. Et ass ganz kloer: Dës Regierung steet zu dem PNEC! Dës Regierung steet zu där Politik, dass mer kucken, de Shift ze maache vun de fossilen Autoen op Elektroautoen. A betraff ass natierlech an deem Fall virun allem de Camionstrafack.

Well, contrairement zu deem, wat dobaussen ugeholl gëtt, tanken d'Camione guer net méi massiv op der Aire de Capellen oder op der Aire de Bierchem. Firwat? Mee well an der Belsch notament, well de Belsche Staat: Do ass den Diesel fir Professioneller zwar méi deier am Ursprung, mee de Belsche Staat gëtt dann den Entrepreneuren d'Differenz erëm, soudass et fir déi Leit an der Belsch méi einfach a méi bëlle ass ze tanken, wéi wa se dat géifen op de Lëtzebuerger Tankstellen maachen.

Elo hunn ech nach eelef Minutten an dofir kommen ech elo zu menger Konklusioun.

Ech sinn duerfir, Dir Dammen an Dir Hären, e bëssen iwwerrascht iwwert déi Schwaarzmolerei, déi vun Einzelne gëschter hei opgezeechent gouf. Mat deem Budget stellt d'Regierung d'Weiche fir d'Zukunft, mat wichtege Investitiounen, wéi ech gesot hunn, an d'Mobilitéit, an de Logement, an d'Digitalisatioun, an de sozialen Zesummenhalt an an d'Sécherheet. Dës Regierung setzt gewollt op Wuesstum, well ouni Wuesstum bleiwe mir stoen. An ouni Wuesstum, Dir Dammen an Dir Hären, kënnen mir och eis net dee Sozialstaat leeschten, dee mir eis, mengen ech, allequerten oder op d'mannst mat ganz grousser Majoritéit heibanne wënschen.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Ech soen dem Finanzminister Merci. Här Finanzminister, den Här Weidig stellt Iech nach gär eng Fro. Sidd Der domat d'accord? Vun do oder vun Är Plaz, wéi Der wëllt. Dir decidéiert. Mir gi just dem Finanzminister eng Chance, op seng Plaz zrëckzegoen an da kritt den Här Weidig d'Wuert.

M. Tom Weidig (ADR) | Dir hutt jo gesot, Dir wiert kee Fetischist, wat de Pourcentage fir d'Scholden ugeet, mee Dir sidd natierlech e Fetischist fir den Triple-A. An ech mengen, mir sinn och derfir, mee elo ass et natierlech esou, datt d'Ratingagencies natierlech Fetischiste sinn an natierlech ganz kloer Kritären hunn, an ab engem bestëmmte Scholdentaux gëtt et keen Triple-A méi. Duerfir géif mech interesséieren: Dir hutt jo bestëmmt ..., intern wësst Der jo bestëmmt, ab wat fir engem Scholdentaux ee keen Triple-A méi huet. Kënnt Der eis vläicht ... Sinn dat lo 30 %, 40 %, 50 % oder wéi vill ongeféier?

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Här Finanzminister, probéiert emol.

(*Hilarité*)

Une voix | Probéiert emol.

M. Gilles Roth, Ministre des Finances | Merci. Här President, ech sinn heihinnerkomm, well ech bëssen eng Gëne hunn. An déi Gëne ass déi, dass de Wirtschaftsminister eigentlech och nach sollt am Numm vun der Regierung schwätzen. An duerfir hunn ech mech bësse genéiert, well en nach just zéng Minutten huet. Duerfir sinn ech heihinnerkomm, net aus Onhéiflechkeet vis-à-vis vun dem Här Weidig.

Ech wëll dem Här Weidig awer op seng Fro äntwerthen. Ech si Fetischist vun näischt an d'Regierung och net.

(*Interruptions et hilarité*)

Mee wann Der den Triple-A ugeschwat hutt: Jo, selbstverständlech mécht d'Regierung gären hir Scholdepolitik esou, dass deen Triple-A ka garantéiert ginn. Firwat? Well mir sinn e klengt Land. Mir sinn eng offen Economie. Mir sinn dervun ofhängeg, dass d'Kompetitivitéit vun de Betriber do ass. Mir sinn dervun ofhängeg, dass mer eng attraktiv Finanzplaz hunn. An déi Leit, déi hätte gäre Previsibilitéit. A fir déi Previsibilitéit ze hunn, ass dat Bekenntnis scho vun Ufank un zu Senneng gewiescht am Numm vun dem deemolege Formateur an haitege Staatsminister, dem Luc Frieden, fir deen Triple-A ze halen.

Op Är konkret Fro: Bis wuer geet deen Triple-A? Dat, wat d'Ratingagencen interesséiert, ass: Wéi evoluéiert den Defizit vu Lëtzebuerg? Wéi evoluéiert virun allem, an dat ass den Haaptkrittär, d'Trajectoire vun eiser öffentlecher Schold? An duerfir soen ech: Mir müssen déi offlaachen. Ech soen awer gradesou kloer: Ech hu keng Glaskugel. Ech weess net, ob nach eng Pandemie kënnt. Ech weess net, wat nach geopolitisch geschitt.

Mee fir dann ze mengen, egal wat dobausse geschitt, mer missten op deenen 30 % bleiwen an doriwwer géif näischt méi goen ... Mir hunn eng Aufgab, an dat ass virun allem, d'Land ze geréieren, déi sozial Kohäsion vu Lëtzebuerg ze geréieren. A wann et dann eng Kéier iwwert déi 30 geet an d'Trajectoire stëmmt länger- a mëttelfristeg, ech mengen, da si mer och nach richtig. An et ass och dat, mengen ech, wat am Geescht vun deem ass, wat déi Ratingagencë gesinn.

Duerfir hunn ech gesot, ech hu mech e bëssen ausernanergesat mat dem Avis vun der Cour des comptes. Mee wann der d'Avis vun der Cour des comptes 2018, 2019 gelies hutt, do hunn déi en Échange de lettres – dat ass ganz interessant – opgeléicht, wéi den deemolege Finanzminister oder de Finanzministère mat de Ratingagencë communiquéiert huet an do ass dat och opgewisen. Mir kënnen eis zu Lëtzebuerg, dass dat och kloer ass, keng Schold vu 40, 50 oder 60 % leeschten, well dann, mengen ech, maache mer d'Riddoen erof.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Finanzminister. Nach eng Fro vun der Madamm Sam Tanson.

Mme Sam Tanson (déi gréng) | Jo. Merci fir déi vill Äntwerten an Explikatiounen, Här Finanzminister. Ech wollt nach eng Kéier zrëckkommen op déi Geschicht mam „Bluff“, wéi ech et da genannt hunn. Dir sot, Dir wiert bei de Fakte bliwwen par rapport zu deem, wat d'Cour des comptes eis gesot huet an der Kommission a wat se d'ailleurs och an den Avis geschriwwen huet. Ech wollt dat awer nach eng Kéier hei genau soen an ech hunn och eng Fro an deem Kontext par rapport zu deenen Zuelen, déi Der genannt hutt.

Also, d'Cour des comptes huet eis dat gesot an der Kommission. Si hu jo aner Moyene wéi mir an eise jeeweilige Fraktiounen a si maachen dat dote jo och elo scho ganz laang. D'Cour des comptes schreift – dat ass op der Säit 56 vum Avis –: „L'évolution des soldes de l'administration centrale affichés au projet de loi relatif à la programmation financière pluriannuelle“, ech soen elo net nach eng Kéier dee ganzen Datum, „par rapport à ceux contenus dans la note du formateur d'octobre 2023 s'explique principalement par l'évolution des estimations au niveau des recettes de l'administration centrale comme le montrent le tableau et le graphique suivants. Au niveau des dépenses de l'administration centrale, il n'y a quasiment pas de changement entre la note au

formateur d'octobre 2023 et le projet de loi relatif à la programmation financière pluriannuelle".

Dat heescht, et ass dat, wou mer eis baséiert hunn, fir déi Froen an de Kommissiounen ze stellen, wou mer keng Äntwert vun iergendengem Minister kruten, ausser vun der Madamm Deprez, déi eis e puer Beispiller genannt huet, wou se da gespuert huet. Ech hunn déi gëschter ernimmt, mee dat war, wéi gesot, aus éischter praktesche Grënn, wou déi Projekte fale gelooss gi sinn. An dat, wat Dir eis gëschter fir d'éischt gesot hutt, dat mat deenen 320 Milliounen: Et géif mech och interesséieren, wat dat genau wär. Well ech hunn och nach eng Kéier de PV vun der Kommissioun nogekuckt, do hutt Der näischt dovunner gesot. Ech hunn dann nach eng Kéier d'Äntwert op d'Question parlementaire vun de Kollege vun de Lénke gekuckt, déi Iech genau déi Fro gestallt haten, wou Der och net en detailléierte Katalog ginn hutt.

Dat heescht, ech wëll jo gärén, dass dat alles net stëmmt, wat d'Cour des comptes geschriwwen huet a wat och Är Ministerkollegen eis an der Kommissioun gesot hunn, mee meng Demande ass wierklech déi, an dat gouf bei virege Spuerpäck och gemaach, d'Demande ass am Fong déi: Wann esou Spuermesüren, an Dir hutt se manner prominent hei am Plenum virbruecht wéi herno, wéi gesot, virun allem bei RTL an deene sëllegen Interviews, déi Der déi Deeg do ginn hutt ..., dass Der da wierklech en detailléierte Katalog gitt, wou Der och sot: „Hei an do ass gespuert ginn.“

Dann hätt ech nach eng Remark zu deene 5 %. Dat hunn ech jo och net erfonnt. Et si vill Kollegen hei, déi an der Finanzkommissioun sëtzen. Och dat war eng ganz kloer Ausso vun de Verrieder vun der Cour des comptes, déi gesot hunn, dass déi 5 %, wou dann net géif iwwert d'automatesch Besteuerung bei deenen déckste Contributeurs d'Suen agedriwwen ginn, dass grad déi géifen e bësse gekuckt ginn a Fonctioun dovun, wéi eng Recettë gebraucht ginn. A meng Demande – dat war jo och gëschter dat, wat ech an der Ried gesot hunn – ass déi, dass mer awer kéinten eng Kéier mat Iech an och mat de Beamte vun der Verwaltung dat doten am Detail diskutéieren.

An nach eng lescht Remark zum ... Ech hoffen, dass Der am Finanzministère net nëmme Wikipedia hutt, wann et ëm d'ekonomesch Theorië geet, well dat Zitat, dat Der eis ginn hutt, dat kënnt vun do. An déi Geschicht mam Trickle-down, dat kënnt jo net vun ons. Dat ass am Walkampf ëmmer erëm vum elo Premierminister esou duergeluecht ginn an et ass déi selwecht Logik, an déi eeben och de Logementspak geet.

(Interruption)

De Basisgedanken dovunner ass jo deen: ...

M. Claude Wiseler, Président | Madamm Tanson, Dir misst zum Schluss kommen!

Mme Sam Tanson (déi gréng) | ... Et geet duer, dass een Incentivë gëtt um Niveau vun den Entreprises an da geet dat schonn, de Rescht geet da scho vum selwen. An dat ass eng Theorie, déi och vu sëllege groussen Ekonomisten an och Nobelpreisträger scho kommentéiert a kritiséiert gouf. Och dat kann een op Wikipedia noliesen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Tanson. Här Finanzminister, wann Der wëllt, kënnt Der äntweren.

M. Gilles Roth, Ministre des Finances | Ech soen et dann nach eng Kéier. Ech mengen, déi drëtze Kéier ass et da vläicht e bësse méi kloer.

(M. Gilles Roth montre une documentation.)

Hei ass en Dokument ... Madamm Tanson, da kuckt och! Hei ass en Dokument ...

(Interruptions et hilarité)

Jo, jo. Hei ass en Dokument – dat ass net ënnert dës Regierung erstallt ginn, mee ënnert der viregter Regierung, well déi war dunn nach am Amt –, dat den Delegatiounen zu Senneng virgeluecht gouf. An do hutt Der déi rout Kurv mat 3,2 Milliounen Euro Defizit, op déi d'Cour des comptes sech berëfft, mee si mécht Abstraktioun vun där gestréchelter Kurv, déi méi déif ass an déi 3,6 Milliarden Euro Defizit virgesäit. Dat ass den Ënnerschied. An ech mengen, wann ee vun Notes au formateur schwätzt, da muss een déi Gesamtzuele kucken. Well déi 3,6 Milliarden, déi, an ech widerhuelen et nach eng Kéier, spigelen déi previsibel Depensen erëm, déi déi viregt Regierung decidéiert huet, déi schonns fir 2024 sollte lafen an déi dës Regierung net a Fro gestallt huet.

Elo kënnt Dir dat do ... Ech weess, dass dat Iech elo net passt, mee hei ass e Fakt!

(Interruption par Mme Sam Tanson)

Hei ass e Fakt. Jo, bon, hei ass e Fakt. An da widderhuelen ech et nach eng Kéier, fir déi leschte Kéier, mee ech soen, ech maache keng Epiciersrechnungen!

Am Finanzministère: 320 Milliounen iwwert d'Gebai-lechkeeten. An der Fonction publique: 74 Milliounen. Ech hunn dat elo gezielt. Da sinn am Ëmweltministère ronn 121 Milliounen Euro manner dotéiert ginn um Niveau vun dem SEBES a vu verschiddene Spezialfongen, dat hunn ech och gëschter erkläert, well et sech gewisen huet, dass verschidde Spezialfonge vun dem Ëmweltministère ëmmer héich dotéiert waren. Ech mengen, do brauch een net an der Regierung ze sinn, dat wëssen déi Leit aus der Finanzkommissioun, dass herno vun deem, wat ugekënnegt gouf, weesentlech manner gemaach gouf.

Am Landwirtschaftsministère hunn ech Iech de Fonds d'orientation économique genannt, am Wirtschaftsministère huet den Här Delles gesot, mir kucken dat oder iwwerkucken dat mat de Gewerbezonen, well en do vläicht eng aner Ausrichtung huet wéi ee vu senge Virgänger. Dann: Am Sportsministère ass manner geholl ginn um Niveau vun den Infrastrukturaarbechten, 35 Milliounen Euro. An d'Madamm Gesondheitsministesch, déi laang op der IGSS geschafft huet an déi do eppes vun hirem Metier versteet ... Ech kann Iech just soen: Iwwert de Contradictoire zwëschen Ministere schwätzt een normalerweise net, mee d'Madamm Gesondheits- a Sécurité-sociales-Ministesch, déi ass komm, déi hat hir Dossier, do huet se gesot: „Dat do brauche mer net. Dat do brauche mer net. Dat do brauche mer net, well dat kréie mer souwiewer elo net hin.“ Punkt!

(Interruption par Mme Sam Tanson)

An dat waren ... Dat sinn déi Aspierungen ... Ech weess dat, Madamm Tanson, dat do gefält Iech elo net, mee Fakt ass Fakt a Fakt ass dat hei!

(Interruption par M. François Bausch)

Dann hat Der mer nach gesot ... O, Här Bausch, ech schwätzen net iwwer verschidden Zousoen, déi gemaach goufen, a verschidde Ressorten, déi mer rekurrent weider iwwert déi nächst Jore mussen vun Depensë féieren.

Da war nach d'Fro vun der Madamm Tanson. Dat war déi vum Trickle-down.

(Interruption par Mme Sam Tanson)

A, déi 320 Milliounen am Ministère? Mee dat ass ganz einfach dat heiten, ech hunn et gëschter schonn eng Kéier gesot: Dat ass, dass ech decidéiert hunn, wéi ech gesinn hunn déi Präisser vun 275 Milliounen Euro, wat e Gesetz war an ech hunn et

och missen ënnerschreiwen ... Déi Konventioun ass vu mir ënnerschriwwen ginn, well ech mech un e Gesetz natierlech halen. Mee wann ech Iech soen: Fir e Gebai, e Bürosgebai vu 15.000 Euro de Meeterkaree – 15.000 Euro de Meeterkaree! – op dem Kierchbiereg, d'Gebai ass amgaang, gebaut ze ginn, wou ech Stand haut net weess, wie vu staatleche Ministèren oder Servicer herno do drakënn, well dat hänkt nämlech och nach dervun of, wien eventuell als anere Locataire, ouni dass ech aus dem Nähkästchen zielen, sech herno nach an deem Gebai erëmfënnt, da muss ech Iech soen, dass et méi bëlleg gëtt ... an et si jo eng ganz Rei Buergermeeschteren heibannen. A wann ee weess, dass ee Bürosgebaier vläicht de Moment konjunkturbedéngt ka loune mat enger Clause d'achat, da mengen ech, dass dat méi bëlleg gëtt an dass dat och kuerzfristeg de Budget degagéiert, well menger Ansicht no ass et deene Beamten, den Agente vum Staat, quitschegal, ob se an engem Gebai sëtzen, dat dem Staat gehéiert oder dat de Staat temporaire gelount huet a wou herno de Staat eng Optioun drop huet, ob en dat keeft oder net. Mat dem Cumul vun all deene Sue sinn déi 320 Milliounen aus dem Finanzministère komm.

Sou, Här Chamberspräsident, ech mengen, ech hu lo dräimol zu där Fro do Positioun geholl. Mir kënnen hei wéi an de Chamberskommissiounen nach Pingpong spillen. D'Regierung ass fäerdeg op deem Punkt an d'Explikatiounen, déi ze maache sinn, sinn alleguerte gemaach.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Finanzminister. Elo ass meng Fro: Well Dir den Här Wirtschaftsminister annonciéiert hutt, dass e géing eppes soen, wollt ech dee froen, ob en da wëllt eppes soen.

M. Lex Delles, Ministre de l'Économie, des PME, de l'Énergie et du Tourisme | Ech sinn ëmmer ganz frou, fir kënnen eppes ze soen.

(Hilarité)

Ech muss awer soen, dass am Kader hei vun de Budgetsdebatten iwwert de PNR, dass deen ëmmer erëm matagefloss ass ..., mee ech mengen, dass déi grouss Linne vum Finanzminister ugeschwat gi sinn, soudass mer nach 3 Minutten 30 bleiwen, ech déi awer net géing notzen.

(Hilarité)

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Wirtschaftsminister. Dann ass domat d'Diskussioun elo ofgeschloss.

3. 8258 – Projet de loi portant règlement du compte général de l'exercice 2022

Ier mer awer zum Vott iwwert de Staatsbudget fir d'Joer 2024 an iwwert d'Programmation financière pluriannuelle kommen, mussen mer nach fir d'éischt de Projet de loi 8258 iwwert de Compte général vum Exercice 2022 diskutéieren an doriwwer ofstëmmen. A mir kommen also elo zum Projet 8258 iwwert de Compte général vum Exercice 2022. D'Riedezäit ass hei och nom Basismodell festgeluecht an deemno huet de Rapporteur 10 Minutten, déi verschidde Fraktiounen a Sensibilitéte 5 Minutten an d'Regierung huet 10 Minutten. Et hu sech ageschriwwen: d'Madamm Stéphanie Weydert, den Här Guy Arendt, den Här Fred Keup, d'Madamm Sam Tanson an den Här Sven Clement. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Franz Fayot. Här Fayot, et ass un Iech.